Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 712
van **KAROLIEN GROSEMANS**
datum: 10 juli 2020

---

aan **BEN WEYTS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Beginnende leerkrachten - Uitstroom

Beginnende leerkrachten worden met heel wat uitdagingen geconfronteerd in het huidige onderwijs, waardoor zij soms afhaken. Cijfers uit het verleden tonen aan dat een groot aantal beginnende leerkrachten definitief uitstroomt in de eerste vijf dienstjaren in het onderwijs. Het lerarenberoep moet aantrekkelijk blijven en we moeten ervoor zorgen dat we jonge leerkrachten zo veel mogelijk aan boord kunnen houden.

1. Kan de minister een overzicht bezorgen van het aantal beginnende leerkrachten dat binnen vijf jaar, na de eerste indiensttreding, het onderwijs verlaat?

   Graag zowel de absolute aantallen als de percentages.

2. Kan hij de evolutie van deze cijfers geven van de afgelopen vier schooljaren (inclusief huidig schooljaar indien mogelijk) met een opdeling per onderwijsniveau, per provincie en een onderscheid tussen directieleden en leerkrachten?

3. Hoe leest de minister deze cijfers? Welke maatregelen treft hij om de uitstroom van beginnende leerkrachten te beperken?

BEN WEYTS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD
op vraag nr. 712 van 10 juli 2020
van **KAROLIEN GROSEMANS**

---

1. De administratie volgt op regelmatige basis de uitstroom van jonge leerkrachten op. Om deze vraag te beantwoorden, gebruiken we dezelfde methode als die bij SV nr. 225 van 27 maart 2019. Concreet beschouwen we hier personeelsleden jonger dan 30 jaar in jaar x die in jaar x+5 niet langer in het Vlaamse onderwijs werken (met inbegrip van VWO, DKO, hogescholen, CLB en internaten) als uitstroom uit het onderwijsberoep. In tabel 1 worden de uitstroompercentages voor 6 periodes weergegeven, de absolute aantallen zijn terug te vinden in tabel 2. De meest recente cijfers zijn voor de groep werkzaam tussen 2014 en 2019. Voor het kleuteronderwijs geldt dat tussen de 8,7% en 12,5% van de jonge leerkrachten binnen een periode van 5 jaar het onderwijsberoep verlaat. In het lager onderwijs is de uitstroom uit het beroep gestegen van 8,7% naar 11,7%. Traditioneel zien we dat de uitstroom uit het beroep het hoogst is in het secundair onderwijs. Deze uitstroom varieert tussen de 16,2% en 18,4% zonder noemenswaardige trends doorheen de tijd. De totale uitstroom van jonge leerkrachten binnen een periode van 5 jaar bedraagt tussen de 12,3% en de 14,2%.

   Tabel 1: uitstroom uit het beroep van leerkrachten jonger dan 30 jaar in een periode van vijf jaar (percentages)

Uitstroom uit onderwijs	2009-2014	2010-2015	2011-2016	2012-2017	2013-2018	2014-2019
Kleuteronderwijs	9,2%	9,0%	8,7%	9,0%	12,5%	12,0%
Lager onderwijs	8,7%	8,7%	8,5%	8,8%	11,2%	11,7%
Secundair onderwijs	17,9%	18,4%	17,7%	16,2%	17,9%	17,9%
Totaal	13,1%	13,3%	12,8%	12,3%	14,0%	14,2%

   Tabel 2: uitstroom uit het beroep van leerkrachten jonger dan 30 jaar in een periode van vijf jaar (absolute aantallen)

	Leraren <30 jaar in 2009	Weg uit onderwijs in 2014	Leraren <30 jaar in 2010	Weg uit onderwijs in 2015	Leraren <30 jaar in 2011	Weg uit onderwijs in 2016
Kleuteronderwijs	7 270	668	7 358	660	7 362	643
Lager onderwijs	13 157	1 146	12 712	1 110	12 240	1045
Secundair onderwijs	16 828	3 005	16 333	3 007	15 492	2743
Unieke personeelsleden*	32 962	4 312	32 247	4 287	30 977	3 953
	Leraren <30 jaar in 2012	Weg uit onderwijs in 2017	Leraren <30 jaar in 2013	Weg uit onderwijs in 2018	Leraren <30 jaar in 2014	Weg uit onderwijs in 2019
Kleuteronderwijs	7 834	733	8 266	1033	8 212	989

Lager onderwijs	12 056	1165	12 002	1345	12 038	1410
Secundair onderwijs	14 682	2545	14 086	2445	13 839	2478
Unieke personeelsleden*	30 418	3 936	30256	4228	29859	4229

*Het aantal unieke personeelsleden is lager als de som van de personeelsleden per onderwijsniveau omdat sommige personeelsleden in meerdere onderwijsniveaus werken.

2. Omwille van technische redenen is het niet mogelijk om de resultaten verder op te splitsen naar provincie en ambt. De cijfers voor het huidige schooljaar zijn nog niet mogelijk.

3. Een zekere mate van jobmobiliteit is op zich normaal in elke sector. Het is uiteraard van groot belang om goede leraren zo veel mogelijk in het onderwijs te behouden. Onderzoek van Struyven en Vanthournout (2014) toont dat er verschillende elementen meespelen bij de beslissing om het beroep al dan niet te verlaten. Zo verwijzen zij naar de jobtevredenheid en relaties met leerlingen; de ondersteuning die men al dan niet krijgt vanuit het schoolmanagement; de werkdruk; job(on)zekerheid; en relaties met ouders van leerlingen. De belangrijkste factor uit hun analyse was jobonzekerheid. De auteurs suggereren dat wie geen zicht heeft op een langdurige en volledige tewerkstelling na verloop van tijd de grootste neiging vertoont om het beroep te verlaten.

   We zetten deze legislatuur dan ook sterk in op de ondersteuning en jobzekerheid van beginnende leerkrachten. Op 1 januari 2021 krijgen meer tijdelijke personeelsleden een kans op een vaste benoeming. Hiertoe zullen schoolbesturen in het basisonderwijs, deeltijds kunstonderwijs, secundair onderwijs en volwassenenonderwijs eenmalig betrekkingen van titularissen die met verlof zijn moeten vacant verklaren. In het gewoon secundair onderwijs moet het schoolbestuur ook betrekkingen in overgedragen uren-leraar vacant verklaren. Daarnaast heb ik aan de sociale partners een voorstel voorgelegd om de voorwaarden voor een vaste benoeming aan te scherpen, zodat een tijdelijk personeelslid in aanmerking komt voor benoeming na 1 schooljaar prestaties bij eenzelfde schoolbestuur. Dat gaat hand in hand met een herziening van de evaluatie(procedure), zodat wie de vaste benoeming zou willen misbruiken als persoonlijke bescherming tegen onwil of onkunde sneller geëvalueerd en desgevallend ontslagen wordt. Een opwaardering van de fantastische job als leerkracht moet immers ook gepaard gaan met een doortastend optreden tegen wie net dat beeld aantast.

   Referenties:

   Katrien Struyven, Gert Vanthournout, Teachers' exit decisions: An investigation into the reasons why newly qualified teachers fail to enter the teaching profession or why those who do enter do not continue teaching, *Teaching and Teacher Education*, Volume 43, October 2014, pagina 37-45

   Ilse Laurijssen, Retentie in het beroep van leraar. Een analyse op basis van de longitudinale SONAR-data, *Steunpunt Studie en Schoolloopbanen*, 2011, rapport nr. SSL/OD2/2011.26